

WandelZoekpagina

Landschapswandeling Landgoed de Hamert

Wandeling over de rivierduinen van Landgoed de Hamert en langs het Geldernsch-Nierskanaal

Landgoed de Hamert ligt in Noord-Limburg tussen Arcen en Wellerlooi, begrensd door de Maas aan de ene en Duitsland aan de andere kant. Het landgoed is onderdeel van het uitgestrekte Nationaal Park de Maasduinen. Je vindt er rivierduinen, heidevelden, vennen, hoogveengebieden, bossen, akkers en het snel stromende en meanderende Geldernsch-Nierskanaal. Doordat het gebied het jachtterrein was van de kasteelheren van Heerlijkheid Well is het relatief goed beschermd gebleven.

Routebeschrijving

Afkortingen

L=links, R=rechts, RD=rechtdoor, lh=linkerhand, rh=rechterhand, wk=wandelknooppunt, wp=wandelknooppuntenpijl

1) Vanaf de parkeerplaats ga je L op het fietspad (Twistedenerweg). Aan je rh ligt Pannenkoekenhuis Jachthut Op den Hamer. In dit gebouw is ook Stichting Limburgs Landschap gevestigd (A). Je passeert een informatiebord en een voormalige wildkelder aan je rh (B). Eerste paadje schuin naar R op smal onverhard pad, volg de geel-rode markering. Na ca. 100 m kom je uit bij het Geldernsch-Nierskanaal (C). Blijf het kronkelende paadje langs het water volgen. Bij wk 46 en informatiebord RD en pad langs het water blijven volgen (D). Iets verderop staan metalen balken langs het pad (E). Ter hoogte van open veld aan je rh het verharde fietspad oversteken en aan overkant R aanhouden, volg de rode route. Op kruispunt bij houten slagboom naar L. Pad loopt iets omhoog. Boven angekommen bij open heidevlakte door houten klaphek. Bij houten bankje en omgekeerde Y-splitsing RD. Op Y-splitsing R aanhouden. Aan je lh ligt een ven. Op kruising bij wk 60 RD. Iets verderop staat het Monument der gevallen (F). Na monument op kruising bij wk 59 naar R. Pad loopt recht op een grote heuvel af: Scherpenheuvel (G). Voor het Vorstengraf naar L, volg wp

2) Eerste paadje, na de heuvel, naar R. Op T-splitsing naar L. Pad loopt geleidelijk omhoog. Door houten klaphek. Je loopt nu op een paraboolduin. R in verte zie je hoge windmolens. Deze staan op Duits grondgebied (H). Pad alsmaar blijven volgen. Dit loopt, over de paraboolduin, in een hele ruime boog naar L. Op een gegeven moment ligt aan je lh het Pikmeeuwenwater en zie je een schuilhut (I). Door houten klaphek en naar R (wk 57). Iets verderop bij wk 56 L aanhouden. Eerste pad R en meteen door houten klaphek.

3) Na ca. 700 m op T-splitsing naar L. op kruising RD, volg de geel-rode markering. Meteen daarna zie je een infobord. Daarachter ligt het Westmeerven dat overgaat in het Heerenven. Aan je rh ligt ook een vogelkijkhut. Na ca. 300 m, bij wk 53, door klaphek en pad schuin naar R vervolgen (volg vanaf hier voorlopig de wp). Op driesprong bij paal met rode kop R aanhouden. Pad maakt scherpe bocht naar L. Volg het pad dat scherpe bocht naar R maakt en even later stijgt. Je passeert een houten bankje aan je lh. Met scherpe bocht mee naar L (R is rustgebied). Op Y-splitsing RD, volg nu de groene route. Op kruising RD. Pad naar L negeren, volg wp. Op Y-splitsing R, volg wp. Pad maakt scherpe bocht naar R. Je loopt door een dennenbos met veel aanplant van jonge loofboompjes. Op kruising L aanhouden op breed pad. Na houten slagboom op kruising RD. Na ca. 150 m, op meervoudige kruising, 2e pad naar L nemen. Op scheve kruising R aanhouden, volg wp. Eerste paadje naar L door donker dennenbos. Op T-splitsing naar L, wp. Vrij snel daarna op een volgende T-splitsing naar R. Eerste paadje bij houten bank naar L, wp.

4) Voorbij houten slagboom naar L op breed pad. Aan je rh ligt Recreatiepark Maas en Bos. Twee paden naar L negeren. Een paadje naar R richting recreatiepark negeren. Volgend paadje naar R nemen. Op Y-splitsing L aanhouden. Pad slingert en komt uit op verharde weg. Hier naar R. Ter hoogte van de ingang van het recreatiepark gaat de weg scherp naar L. Meteen daarna naar R op smal paadje, wp. Zoveel mogelijk R aanhouden, volg de wp. Paadje komt tussen de huizen uit op een straat in een woonwijk. Hier naar R (Gielenkamp). Op driesprong naar L. Einde straat, op T-splitsing, naar R. Meteen daarna naar L het trapje omhoog nemen en pad vervolgen tussen begraafplaats en kerk door. Na de kerk direct naar R en daarna naar L langs kapel St. Antonius. Beneden aangekomen naar L met het dorpsplein van Wellerlooi en café Het Centrum aan je lh. Weg vervolgen en ter hoogte van huisnummer 9 naar R op doodlopende Catharinastraat. Einde straat langs fietsenstalling en de drukke rijksweg oversteken. Weg RD vervolgen. Aan je rh ligt een parkeerplaats. Eerste pad schuin naar R richting uitkijktoren (voor ?1,20 kun je de toren beklimmen voor een mooi uitzicht op de Maas en Landgoed de Hamert).

5) Na de uitkijktoren vervolg je het pad en ga je bij een grote kei naar L op verhard fietspad. Dit blijven volgen (richting Kevelaer). Vanaf hier loop je een heel stuk langs de Maas. Fietspad maakt bij picknicktafel een scherpe bocht naar L en direct daarna een bocht naar R. Als fietspad bij wk 49 naar L buigt, ga je RD op onverhard pad. Het gebied aan je rh heet De Mars.

6). Einde pad bij houten hek naar L. Er ligt hier veel grind op het pad (J). Einde pad de drukke rijksweg oversteken. Aan overkant R op fietspad. Aan je rh zie je een metershoge stuifduin: de Stalberg (K). Eerste pad naar L. Door draaiboom van Limburgs Landschap, volg blauwe route. Door houten klaphek. Aan je rh loopt parallel aan het pad een overblijfsel van een oude landweer met daarachter een oude ontginning met de naam Gertekamp (L). Je loopt heel geleidelijk omhoog. Eerste pad R, blauwe route. Aan je rh staat een hut met bijenkasten. Op kruising met houten bankje RD, blauwe route. Op Y-splitsing L aanhouden, volg blauwe route (gaat omhoog). Je passeert een bankje aan je rh. Op Y-splitsing R aanhouden, volg wp. R langs het Vorstengraf lopen (hier kwam je op de heenweg ook langs in tegenovergestelde richting). Met de bocht mee naar R op dalend pad.

7) Op kruising bij wk 59 ga je RD. Wat verderop passeer je een houten bankje. Meteen

daarna pad naar L negeren. Pad RD vervolgen. Op driesprong L en iets verderop door houten klaphek. Pad hobbelt over stuifduintjes. Op T-splitsing bij wk 47 RD (M). Slingerend pad vervolgen en uitlopen. Aan het einde door houten paaltjes en naar R op verhard fietspad. Iets verderop ligt aan je rh parkeerplaats De Hamert (P1), het einde van de route. (Voor een blik op de monding van het Geldernsch-Nierskanaal in de Maas loop je nog iets verder door richting Maas en steek je de Rijksweg over).

Kijkpunten:

(A) Het fietspad met de naam Twistedenerweg, is een eeuwenoud pad dat via het dorp Twisteden naar bedevaartsoord Kevelaar loopt. De weg parallel aan de Maas, van Nijmegen naar Venlo, is nog ouder. Deze was er al in de Romeinse tijd.

(B) De Hamert was het jachtterrein van de kasteelheren van Well. Deze wildkelder werd gebruikt voor het besterven van geschoten wild. Het wild werd ca. een week in deze kelder gelegd, waar het vlees door de koude omgeving en door bacterieontwikkeling malser werd en sterker ging ruiken en smaken.

(C) Het Geldernsch-Nierskanaal is in 1770 gegraven om de Duitse moerasgebieden rond de Niers (tussen Rijn en Maas) te ontwateren en vervolgens te ontginnen. Iets verderop mondt het kanaal uit in de Maas. Door de grote hoogteverschillen in dit gebied heeft het kanaal hier haar eigen dal uitgesleten en lijkt het op een natuurlijk kronkelend beekje. Op de plek waar het kanaal in de Maas uitmondt bevond zich vroeger een kade met aanlegplaats. Die lag in een buitenbocht van de Maas, waar door erosie een hoge oever kon ontstaan. Ook is daar lange tijd een veerdienst geweest. De naam 'de Hamert' is afgeleid van 'Op den Amer'. Amer is Germaans voor waterloop of beek. Later kreeg het de betekenis van 'aanlegplaats voor schepen'.

(D) Als je goed kijkt zie je dat de oevers van de binnen- en buitenbochten van het Geldernsch-Nierskanaal van elkaar verschillen. De buitenbochten zijn vaak steiler omdat het water daar sneller stroomt waardoor de oever erodeert. In de binnenbochten, waar de stroomsnelheid lager is, slaat het zand makkelijker neer en vindt er juist verlanding plaats.

(E) Deze metalen balken zijn overblijfselen van een barricade uit de Tweede Wereldoorlog. Het was een onderdeel van de verdedigingslinie bij de Duitse inval in 1940. De balken steken schuin uit de grond richting de Duitse grens.

(F) Op deze plek werden in 1943 zeven mannen door een Duits vuurpeloton geëxecuteerd omdat ze deelnamen aan de meistakingen van datzelfde jaar. Een Duitser die bij de executies betrokken was biechtte na de oorlog de executieplek en het massagraf op waardoor de stoffelijke resten van de slachtoffers in hun woonplaats konden worden herbegraven. De gemeente Bergen liet op de plaats van het massagraf dit monument plaatsen.

(G) Scherpenheuvel is een van de grootste grafheuvels van Nederland. Deze grafheuvel, omgeven door palen, dateert uit de ijzertijd en wordt vanwege de omvang ook wel Vorstengraf genoemd. Het ligt op het hoogste punt in de wijde omgeving. Waarschijnlijk is het Vorstengraf op een nog veel oudere grafheuvel aangelegd.

(H) Je loopt hier op een paraboolduin: een duin, die van bovenaf gezien de vorm heeft van een parabool. Op een hoogtekartaat zie je deze als oranjebruine vlekken. Paraboolduinen zijn in de laatste ijstijd ontstaan (ca. 20.000 jaar geleden). Het zand uit het drooggevalle Maasdal waaide met de krachtige westenwinden op en werd aan de oostzijde van de Maas in de vorm van duinen afgezet. De wind kreeg vervolgens vat op dit zand en blies de open plekken in de schaars begroeide zandbodem verder uit tot op de onderliggende leemlaag, met als gevolg de hoefijzervormige duinen. Na de ijstijd, toen het warmer werd en meer ging regenen, ontstonden in de uitgestoven laagten vennen.

(I) Het Pikmeeuwenwater is het meest bekende ven op Landgoed de Hamert. De naam gaat terug naar de tijd dat de oevers druk bevolkt waren met kokmeeuwen, die in het streekdialect 'Pikmieuwen' worden genoemd. Het ven is ontstaan doordat zand in de laatste ijstijd tot op de leembodem is uitgestoven en sindsdien door regenwater wordt gevoed. Er komen hier nog restanten van hoogveen voor in de vorm van drijvend veen. Van een afstandje lijkt dit goed toegankelijk, maar betreding is levensgevaarlijk. Vroeger vormden de vele vennen in dit gebied een groot aaneengesloten moerasgebied met hoogveen.

(J) Het grind op het pad is duizenden jaren geleden, in de laatste ijstijd, door de Maas afgezet. De Maas kon toen periodiek als een brede, woest vlechtende rivier door het landschap stromen waarbij veel grof grind werd afgezet.

(K) De naam verwijst naar het roversslot De Stalbergh uit de 15e eeuw. Die stond op deze strategisch gelegen hoge rivierduin langs de Maas. Schepen moesten hier tol betalen aan de edellieden, die zich als rovers gedroegen. De gevangenen die zij maakten werden opgesloten in een onderaards hol en kwamen alleen tegen een zeer hoge losprijs vrij.

(L) Gertekamp is een overblijfsel van een oude ontginning uit de 19e eeuw en in gebruik geweest als akker. Om de voormalige akker zie je nog een oude landweer begroeid met uitgegroeide oude eikenstobben.

(M) Bij wk 47 kruist het pad een voormalig 'kipkarspoor' (een treinspoor met kiepkarren). Dit spoor werd rond 1920 dwars door bos en hei aangelegd om het grind dat iets verderop (tussen de Maas en de Duitse grens) werd gewonnen naar de toenmalige kade aan de Maas te kunnen vervoeren.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

15 km

Startpunt

Parkeerplaats bij Jachthut Op den Hamer, Twistedenerweg 2, 5856 CK Wellerlooi

Parkeren

Bij startpunt

Openbaar vervoer

bushalte Wellerlooi, Walbeckerweg

Horeca

bij de start Pannenkoekenhuis Jachthut op den Hamer. Halverwege Café Het Centrum Wellerlooi. Check de openingstijden.

